

Helsingin vammaisneuvoston kokous

Aika: Tiistai 14.12.2021 klo 14.00 – 16.33.

Paikka: Hybridi kokous, osallistuminen sekä Teams-etäyhteydellä että kaupungintalolla
Kaupunginhallituksen sali, 3. krs. e = osallistui etänä p = oli paikalla salissa

Osallistuvat jäsenet:

Valtuustoryhmien edustajat:

p Kristiina Karhos varapuheenjohtaja (Vihreät)
p Jari Mönkkönen (Kok.)
p Mika Taberman (varajäsen) (SDP)
p Marko Joensuu (PS)

Yhdistysten edustajat:

e Anneli Salmevaara Helsingin Kuuloyhdistys ry
e Johan Sundholm (varajäsen) Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry
e Markku Poikela Helsingin Invalidien Yhdistys ry
p Sari Sepponen 2. varapj. Kehitysvammatuki 57 ry
e Jan Huopainen Helsingin ja Uudenmaan neuroyhdistys ry
e Sirpa Halmela Pääkaupunkiseudun Hengitys ry
e Mikko Remes Helsingin Reumayhdistys ry
e Päivi Seila Mielenterveysyhdistys HELMI ry
e Pauliina Lampinen Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö sr
e Susanna Haapala Kynnys ry

Kaupungin toimialojen ja keskushallinnon pysyvät asiantuntijat:

xx Kasvatus ja koulutus
e Pirjo Tujula Kaupunkiympäristö
e Tiina Larva Kulttuuri ja vapaa-aika
e Tuomo Ratinen Sosiaali- ja terveystoimi
e Riikka Henriksson Kaupunginkanslia

Muut kaupungin edustajat:

p Outi Paulig vanhusneuvoston sihteeri, suunnittelija, kaupunginkanslia
e Pirkko Excell erityissuunnittelija, Soten osallisuus ja vuorovaikutus

Vammaisneuvoston sihteeri:

p Tiina Lappalainen vammaisasiamies, kaupunginkanslia

Vierailijat: Paneelikeskusteluun etänä osallistuivat valtuustoryhmistä: vihreistä Kati Juva, vasemmistosta Petra Malin, perussuomalaisista Mari Rantanen, kokoomuksesta Jenni Pajunen, SDP:stä Sinikka Vepsä, RKP:stä Björn Månsson, keskustasta Terhi Peltokorpi ja Kristillisdemokraateista Mika Ebeling.
Kepa-hankkeesta: projektiasiantuntija e Tiina Hannikainen

Poissa: Marja Kaitaniemi puheenjohtaja (Vasemmisto)

1. Kokouksen avaaminen

Vammaisneuvoston varapuheenjohtaja Kristiina Karhos avasi kokouksen klo 14.00.

2. Osallistujien toteaminen

Todettiin osallistujat.

3. Asialistan hyväksyminen
Hyväksyttiin.

4. Muistion hyväksyminen
Edellisen kokouksen [muistio](#) merkittiin tiedoksi.

5. Valtuustoryhmien edustajien paneelikeskustelu **klo 14-15**

Vammaisneuvosto järjesti ”Kaikki meitä koskeva – meidän kanssamme” - paneelikeskustelun Helsingin kaupungin valtuustoryhmien edustajille. Paneelin puheenjohtajana toimi: vammaisneuvoston varapuheenjohtaja **Kristiina Karhos**. Paneelin osallistuivat etäyhteydellä valtuustoryhmien edustajina: vihreistä **Kati Juva**, vasemmistosta **Petra Malin**, perussuomalaisista **Mari Rantanen**, kokoomuksesta **Jenni Pajunen**, SDP:stä **Sinikka Vepsä**, RKP:stä **Björn Månsson**, keskustasta **Terhi Peltokorpi** ja KD:stä **Mika Ebeling**. Keskustelu striimattiin [Helsinki-kanavalle](#).

Keskustelun aluksi kysyttiin, onko paneeliin osallistuvilla edustajilla joko omakohtaista tai lähipiirissä kokemusta erilaisista sairauksista tai vammoista. Kaikilla edustajilla on moninaisia kokemuksia toimintakyvyn rajoitteiden kanssa elämisestä arjessa.

Ensimmäiseksi muistutettiin: Hyväksytyssä kaupunkistrategiassa on kirjaus: ”Kaupunkiympäristön ja kaupungin palvelujen suunnittelussa huomioidaan esteettömyys ja saavutettavuus. Mahdollistamme aktiivisella osallistamisella vammaisten ihmisten yhdenvertaisen osallistumisen. Panostetaan myös muistiystävälliseen kaupunkiin.” Panelisteilta kysyttiin, mitä asioita puolueet haluavat tehdä näiden tavoitteiden toteuttamiseksi?

Kokoomus haluaa edistää ennaltaehkäisyä, terveysteknologiaa ja muistiystävällisyyttä. RKP edistää tiedon saavutettavuutta, joukkoliikenteen esteettömyyttä ja kun puhutaan asumisesta, on kyseessä ihmisen koti.

Vihreille tärkeää on edistää esteetöntä joukkoliikennettä, joka tarkoittaa korotettuja pysäkkejä, kuulutuksia, näyttöjä, maksuttomia matkoja rollaattorilla liikkuville ja matkapalvelujen kehittämistä. Lisäksi monikanavaisia palveluja, verkkosivujen selkokieliä ja digiohjausta sekä vielä koulutuksen inklusiota.

KD edistää esteetöntä joukkoliikennettä, viestintää edelleen paperilla ja saavutettavasti.

Vasemmisto haluaa edistää osallisuutta erityisesti asioiden valmistelussa ja päättäjien yhteyttä vammaisneuvostoon. Myös koulutuksessa edistetään erityisen tuen saamista ja iltapäivätoimintaa tarvittaessa myös kotiin.

Keskusta edistää ensitietoa ja neuvontaa perheille, asiakkaiden osallisuutta sekä palvelujen saamista myös kahden kodin perheiden vammaisille perheenjäsenille. Perussuomalaiset edistää asennetta, että vammaiset ihmiset otetaan todella huomioon ja että vammaisneuvostoa hyödynnetään kokemusasiantuntijana jo suunnitteluvaiheessa. Edistää myös neuvontaa yhdeltä luukulta ja asumispalvelujen laatua ja turvallisuutta. SDP edistää vammaisneuvoston hyödyntämistä nykyistä enemmän kaikessa suunnittelussa sekä muistisairaille ja vammaisille ihmisille turvallista asuinyhteisöä.

Toisena kysymyksenä panelisteilta kysyttiin puolueiden tärkeimpiä teemoja ja tavoitetta edistää eri tavoin vammaisten tai pitkäaikaissairauksia omaavien kaupunkilaisten osallisuutta uudella valtuustokaudella.

Kristillisdemokraatit haluavat edistää vammaiskysymysten läpäisevän koko päätöksentekoprosessin.

Vihreät haluavat edistää osatyökykyisten ja vammaisten ihmisten työllisyyttä ja kaupungin työllistävän toimimisesteisiä työntekijöitä niin asiantuntija- kuin avustaviin tehtäviin.

Keskusta korostaa läpäisyperiaatetta ja vammaisvaikutusten arviointia kaikessa kaupunkisuunnittelussa ja vammaisneuvoston osallistamista.

Vasemmisto edistää toimijuutta ja yhdenvertaisuuden lähtökohtaa kaikissa palveluissa.

Perussuomalaiset vaatii vammaisille kaupunkilaisille tukea osallisuuteen, joka tarkoittaa myös lisäresursseja vammaissosiaalityöhön.

RKP edistää vammaisvaikutusten arviointia, kirjaamista ja seurantaan kaikista asioista. Kokoomus puuttuu ympärivuorokautisen hoidon epäkohtiin, parantaa omaishoidon asemaa sekä edistää esteettömyyttä, saavutettavuutta ja ennaltaehkäisyä.

SDP edistää asennemuutosta, että palvelut eivät ole ylellisyyttä vai edellytyksiä, jotka mahdollistavat kaikkien kaupunkilaisten osallistumisen ja omannäköisen elämän.

6. [Uudenmaan kehitysvamma -hanke](#)

Projektiasiantuntija Tiina Hannikainen, [Kehitysvammaisten palvelujen kehittämisen KEPA Uusimaa -hankkeesta](#) (esitys) esitteli kehitysvammaisten ihmisten palvelujen kehittämistä. Sote-uudistus edellyttää erityishuoltopiirien lakkauttamisen, hoitopolkujen kehittämisen lähellä asiakkaita. Tavoitteena on parempi palvelu, jossa siirretään osaamista erikoispalveluista peruspalveluihin, osin keskitetään Uudenmaan alueen osaavaa henkilöstöä ja siten jaetaan käytössä olevia resursseja. Helsingin oman kehitysvammapoliklinikan toimintaa kehitetään ja niihin linkitetään tarvittavat erityispalvelut ja HUS:n palvelut.

Vammaisneuvosto toivoi edelleen saavansa KEPA-hankkeen uutiskirjeet ja toivoi, että hanke viestisi muiden kielten lisäksi myös selkokielellä.

7. Vammaisneuvoston kommentit, lausunnot toivomusponssiin ja valtuustoaloitteeseen

Merkittiin tiedoksi vammaisneuvoston lähettämä [kommentti pidennetyin oppivelvollisuuden maksuttomista matkoista](#). Kommentti on lähetetty 5.12. (liite)

Vammaisneuvosto kommentoi ja lisäysten jälkeen hyväksyi vammaisneuvoston lausunnon koskien Katju Aron valtuustoaloitetta [kaikille saavutettavista kaupunkikalusteista](#). Lausunto toimitetaan 20.12. mennessä (liite).

Vammaisneuvosto hyväksyi lausunnon Eva Biaudétin toivomuspontteen koskien [Koivusaaren asemakaavaa](#). Lausunto toimitetaan 31.1.2022 mennessä (liite).

Vammaisneuvosto palautti valmisteltavaksi lausuntoluonnoksen koskien Asko-Seljavaaran toivomuspontta Messukeskuksen sisäänkäynnistä. Lausunto käsitellään alkuvuoden kokouksessa.

8. Vammaisneuvoston toteuttamissuunnitelma vuodelle 2022

Vammaisneuvosto keskusteli toteuttamissuunnitelman luonnosta, jossa vammaisneuvoston eri toiminta-alueiden tavoitteita konkretisoidaan vammaisneuvoston toimenpiteillä. Todettiin, että toteuttamissuunnitelma on runko, jota täydennetään sovituilla toimenpiteillä. (liite)

9. Osallistumiset

Ympäristöministeriö on kutsunut kuusikkokaupunkien vammaisneuvostojen yhteiseen kuulemiseen etäyhteydellä 5.1. klo 13-15. Lausuttavana on [keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma](#). Kuulemiseen ilmoittautuivat: Marko Joensuu, Sari

Sepponen, Kristiina Karhos, Mika Taberman, Susanna Haapala, Mikko Remes ja Tiina Lappalainen. Osallistumisesta kiinnostuneet voivat pikaisesti vielä ilmoittautua Tiinalle.

10. Muut asiat

Keskusteltiin lyhyesti vammaisneuvoston teemaryhmien työskentelyn käynnistymisestä. Esteettömyys-, digi-saavutettavuus- sekä sote-palvelujen teemaryhmät ovat kokoontuneet ensimmäisen kerran.

Esteettömyysteemaryhmä oli keskustellut esteettömyyden tilasta ja ryhmälle on esitelty esteettömyyslinjauksia. Digi-saavutettavuus-ryhmä alkoi perehtyä kaupungin tekemään saavutettavuustyöhön. Sote-palvelujen teemaryhmässä oli todettu, että pääkaupunkiseudun vammaisneuvostojen ryhmä vaikuttaa apuvälinepalvelujen parantamiseen. Helsinkiläisillä vammais- ja pitkäaikaissairausyhdistyksillä on suunnitelma kutsua kokoon yhteistyöpalaveri 25.1.2022, jonka tarkoitus on perustaa Helsingin vamma- tai pitkäaikaissairausyhdistysten neuvottelukunta edistämään sote-uudistuksen asiakasosallisuutta.

Vammaisneuvoston työvaliokunta käsittelee 21.12. kokouksessaan marraskuun kokouksessa perustettujen teemaryhmien toimintapuitteita, tavoitteita, vastuita ja pelisääntöjä.

11. Tiedotusasiat

Esteettömyysasiamies Pirjo Tujula kertoi, että Helsingin kaupungin pitkäjänteinen esteettömyystyö sijoittui hienosti toiseksi Euroopan komission esteettömien kaupunkien [Access City Award 2022](#) -kisassa. Palkintosumma 120.000,-€ on käytettävä esteettömyyden edistämiseen. Palkintorahan kohdentamista voisi ideoida vammais- ja vanhusneuvostojen kanssa yhdessä, mitä esteettömyyden edistämistä rahalla voisi tehdä.

Susanna Haapala kertoi Kynnys ry:n saamasta [Eduskunnan oikeusasiamiehen antamasta ratkaisusta](#) Kynnyksen tekemään kanteluun henkilökohtaisen avun palvelustelin hinnan kohtuullisuudesta. Ratkaisussa todetaan, että kunnan on huolehdittava siitä, että vaikeavammaiselle henkilöllä on mahdollisuus saada palveluja siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin, kuin häntä koskevassa päätöksessä on päätetty. Kunnan tulee palvelunjärjestäjänä seurata ja valvoa osaltaan palvelusetelillä tuotettavan palvelun tosiasiallista toteutumista.

12. Seuraava kokous

Vammaisneuvoston seuraava kokous on ti 11.1.2022. Tammikuun kokouksessa mm. vieraana pormestari Vartiainen klo 16.00-16.30. Pormestarille etukäteen lähetettävien kysymysten ehdotuksia voi lähettää Tiinalle, työvaliokunta valmistelee kysymykset 21.12. kokouksessaan.

13. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Kristiina Karhos kiitti kaikkia kärsivällisyydestä hybridi-kokouksen teknisissä ongelmissa, toivotti kaikille hyvää joulua ja päätti kokouksen klo 16.33.

Vakuudeksi

Kristiina Karhos
kokouksen puheenjohtaja
kristiina.karhos@gmail.com

Tiina Lappalainen
sihteeri, vammaisasiamies
tiina.lappalainen@hel.fi